

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. (373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md ,e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 112/12**

mun. Chișinău

11 noiembrie 2019

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca, IDNP: [REDACTED], născută la [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 17 iunie 2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea din oficiu nr. 04-06/240 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca.

La 19 iunie 2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, dna Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca ar fi admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, manifestată prin luarea deciziilor și semnarea actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate: (mama) [REDACTED] și (concubinul) [REDACTED], ambele persoane fiind angajate în instituția pe care dna Drăgălin Stela o administrează.

La 26 iunie 2019, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 148/12, în privința dnei Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-12/1242 din 28 iunie 2019, recepționată la 03 iulie 2019, dna Drăgălin Stela a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat și solicitate Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca (solicitarea nr. 04-12/1271 din 02 iulie 2019), Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca (solicitarea nr. 04-12/1276 din 02 iulie 2019), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Urmare analizării datelor, informațiilor, înscrisurilor și documentelor recepționate, pentru perioada supusă controlului au rezultat următoarele:

Potrivit scrisorii **Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca** nr. 01-30/375 din 05 iulie 2019, înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 2718 la 12 iulie 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1271 din 02 iulie 2019 și a materialelor expediate suplimentar la 07 august 2019 de către Direcția Învățământ a Consiliului Raional Soroca, prin intermediul Serviciului de poștă electronică guvernamentală, la adresa de email: [REDACTAT] (anexate la dosarul de control), în baza Ordinului Direcției Generale Învățământ, Tineret și Sport nr. 212-p din 07 august 2006 *Cu privire la numirea în funcție*, dna [REDACTAT] (în prezent-Drăgălin Stela), se numește în funcția de director al Gimnaziului Redi-Cereșnovăț, de la 07 august 2006 pe un termen de 4 ani, conform deciziei comisiei de concurs.

Ulterior, prin Ordinul Direcției Generale Învățământ nr. 157-P din 23 august 2010 *Cu privire la prelungirea termenului contractului individual de muncă*, a fost prelungit termenul contractului individual de muncă încheiat cu dna [REDACTAT] (Drăgălin) Stela, director al Gimnaziului Redi-Cereșnovăț, pentru o perioadă de 5 ani, cu începere de la 23 august 2010.

La 11 decembrie 2014 în baza Deciziei Consiliului Raional Soroca, Gimnaziul Redi-Cereșnovăț se reorganizează în Școala primară Redi-Cereșnovăț, începând cu 30 iunie 2015.

Drept urmare, prin Ordinul Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca nr. 138-P din 29 iunie 2015 *cu privire la transfer*, dna Drăgălin Stela, director al Gimnaziului Redi-Cereșnovăț, se transferă în funcția de învățător la clasele primare în Școala primară Redi-Cereșnovăț cu exercitarea atribuțiilor de administrare a instituției și dirijare a procesului educațional, începând cu 30.06.2015 cu achitarea indemnizației de conducere în mărime de 10% din salariul de bază.

Prin Ordinul Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca nr. 71-P din 01 aprilie 2019 *Cu privire la numirea în funcție*, dna Drăgălin Stela se numește în funcția de director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca pe 0,25 salariu cu începere de la 01.03.2019 pînă la alegerea prin concurs a directorului instituției date.

În acest sens a fost semnat Contractul individual de muncă din 01 aprilie 2019, între Direcția Învățământ Soroca, pe de o parte și Drăgălin Stela pe de altă parte.

În conformitate cu art. 20, alin. (1), lit. a)-c) din Codul educației al RM nr. 152 din 17 iulie 2014, învățământul general cuprinde: „a) *educația timpurie*: – *grupele antepreșcolare, pentru copiii cu vârsta de la 0 la 2 ani*; – *grupele preșcolare, pentru copiii cu vârsta de la 2 la 6 (7) ani, inclusiv grupele pregătitoare*; b) *învățământul primar: clasele I–IV*; c) *învățământul gimnazial: clasele V–IX;*”, iar potrivit art. 21, alin. (1) din același Cod, „.....*instituțiile publice de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar (de nivel raional) sînt înființate, reorganizate și lichidate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia....*”.

Conform art. 20 alin. (6) din același Cod, activitatea instituțiilor de învățământ general este reglementată printr-un regulament-tip aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Potrivit art. 50 alin. (1) și alin (5) din Codul Educației al RM nr. 152 din 17 iulie 2014, personalul de conducere al instituției de învățământ general se compune din director și directori adjuncți. Funcțiile de director și de director adjunct se ocupă prin concurs, în baza criteriilor de competență profesională și managerială. Regulamentul de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcției de director și de director adjunct se aprobă de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Cel puțin un director adjunct responsabil de procesul educațional trebuie să aibă studii pedagogice.

Potrivit pct. 8 din Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr. 163 din 23 martie 2015 „... *Directorul interimar exercită aceleași atribuții ca și directorul.*”

În conformitate cu prevederile regulamentului - tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 235 din 25 martie 2016 „*Directorul exercită conducerea executivă a instituției, în conformitate cu atribuțiile conferite de lege, cu hotărârile Consiliului de administrație al instituției, precum și alte reglementări legale*”.

Conform prevederilor art.3, alin.(1), lit.e) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dna Drăgălin Stela, exercitînd funcția de director interimar al instituției publice de învățămînt general (Școala primară Redi-Cereșnovăț), *deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale.*

La 18 iulie 2019, în adresa Autorității Naționale de Integritate, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1276 din 02 iulie 2019, adresată Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca, dna Dragalin Stela a expediat, fără scrisoare de însoțire de altfel, copiile autentificate a mai multor acte (anexate la dosarul de control) printre care și Ordinul nr. 01-27/344 din 21 iunie 2019 cu privire la soluționarea conflictului de interese declarat de către dna Drăgălin Stela, acestea fiind înregistrate în cancelaria Autorității sub nr. 2915.

Potrivit informației acumulate, inspectorul de integritate a stabilit că dna Drăgălin Stela, avînd acordate atribuții de administrare a instituției și dirijare a procesului educațional, fiind în funcție de învățător al claselor primare (*Ordinul Direcției Învățămînt a Consiliului Raional Soroca nr. 138-P din 29 iunie 2015 cu privire la transfer*), exercita competențele funcției de director, avînd capacitatea de angajare și eliberare din funcție, semnare a contractelor individuale de muncă, emiterea actelor administrative și juridice.

În acest sens, pînă la numirea în funcția de director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca (*Ordinul Direcției Învățămînt a Consiliului Raional Soroca nr. 71-P din 01 aprilie 2019 Cu privire la numirea în funcție*), dna Drăgălin Stela, în calitate de administrator al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca a emis/semnat acte administrative și încheiat acte juridice după cum urmează:

- *Ordinul nr.01 din 28.02.2017, cu privire la alocarea premiului anual personalului didactic, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr.03 din 15.03.2017, cu privire la acordarea ajutorului material a cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr.05 din 31.05.2017 cu privire la acordarea concediilor de rînd cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr.04 din 30.08.2017 cu privire la demisie, în care este vizată [redacted];*

- *Ordinul nr.05 din 30.08.2017 cu privire la numirea în funcție, în care este vizată [redacted];*

- *Contractul individual de muncă nr. 34 din 01.09.2017, încheiat cu [redacted];*

- *Ordinul nr.02 din 27.03.2018 cu privire la acordarea ajutorului material a cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr.05 din 31.05.2018 cu privire la acordarea concediilor de rînd cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr. 37 din 20.12.2018 cu privire la salarizarea cadrelor didactice în baza Legii nr. 270/2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar, în care este vizată [redacted];*

- *Ordinul nr. 38 din 20.12.2018 cu privire la salarizarea cadrelor didactice în baza Legii nr. 270/2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar, în care este vizat [redacted];*

Întrucît actele sus numite, semnate de dna Drăgălin Stela, în funcția de învățător la clasele primare în Școala primară Redi-Cereșnovăț, cu exercitarea atribuțiilor de administrare a instituției și dirijare a procesului educațional, generează anumite garanții sociale pentru angajați cum ar fi salariul, concediu, pensii/indemnizații ș.a., se deduce că atribuțiile dnei Drăgălin Stela erau analogice celor de director al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca.

De remarcat este faptul că exercitînd funcția de director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca (*Ordinul Direcției Învățămînt a Consiliului Raional Soroca nr. 71-P din 01 aprilie 2019 Cu privire la numirea în funcție*), dna Drăgălin Stela, a emis/semnat următoarele acte administrative:

- *Ordinul nr. 34 din 31.05.2019 cu privire la concediu ordinar, pentru anul de studii 2018-2019, în care este vizată [redacted];*

- *Ordinul nr. 35 din 31.05.2019 cu privire la concediu ordinar, pentru anul de studii 2018-2019, în care este vizată în care este vizat [redacted].*

În urma consultării Registrului informațional de Stat „Registrul de Stat al Populației”, s-a stabilit că dna [REDACTAT], este mama dnei Drăgălin Stela, confirmându-se astfel relația de persoană apropiată „mamă-fică” dintre cele două.

Relația de **concubinaj** dintre dna Drăgălin Stela și dl [REDACTAT] este confirmată prin cele relatate de dna Drăgălin Stela în declarația privind conflictul de interese semnată de către dumneaei la 03 mai 2019 (anexată la materialele dosarului de control).

Potrivit art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, **conflictul de interese consumat reprezintă** fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7) ale aceluiași articol.

De menționat că **Direcția Învățământ a Consiliului Raional Soroca** în scrisoarea cu nr. 01-30/375 din 05 iulie 2019, înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 2718 la 12 iulie 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1271 din 02 iulie 2019, a comunicat despre faptul că dna Drăgălin Stela, director al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca, a depus declarația privind conflictul de interese real nr. 05 și 06 din 03.05.2019, **alte declarații nu au fost înregistrate.**

Potrivit acestor declarații (nr. 05 și 06 din 03.05.2019), dna Drăgălin Stela, director al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca, a declarat că [REDACTAT] - concubin, a fost angajat în funcția de paznic de pe data de 01.09.2015, respectiv [REDACTAT] - mama sa, a fost angajată în instituția dată mai mult de 19 ani, ordinul de angajare e pe 20.02.2000, a fost angajată de ex-directorul instituției, situațiile date generând pentru ea un conflict de interese real, care influențează sau ar putea influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a funcției sale.

În aceleași declarații, Drăgălin Stela roagă respectuos să se identifice, în termen de pînă la 3 zile, ce mai bună soluție pentru rezolvarea situațiilor asupra cărora a informat precum și să fie informată cu privire la soluția adoptată.

Drept urmare, la 21 iunie 2019, șefa Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca, dna [REDACTAT], a emis Ordinul nr. 01-27/344 cu privire la soluționarea conflictului de interese declarat, prin care dispune:

1) Redistribuirea sarcinilor și obligațiilor declarantului, Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, în partea ce ține de semnarea tuturor actelor administrative și juridice pe numele dnei [REDACTAT] și [REDACTAT], către dna [REDACTAT], cadru didactic al Școlii primare Redi-Cereșnovăț;

2) Se interzice dnei Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, semnarea actelor administrative și juridice pe numele dnei [REDACTAT] și [REDACTAT], cu excepția listei salariale de achitare pe card.

Dînd o apreciere a acestor circumstanțe, inspectorul de integritate conchide că acestea se referă mai cu seamă la un **conflict de interese potențial**, care potrivit art. 12, alin. (2) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, reprezintă *situația în care interesele personale ale subiectului declarării ar putea conduce la apariția unui conflict de interese real și care se declară în condițiile art. 4-7 al aceleiași legi. Conducătorul ierarhic superior acordă consultanță privind evitarea survenirii unui conflict real ca efect al celui potențial.*

Astfel, în rezultatul examinării tuturor circumstanțelor enunțate, inspectorul de integritate concluzionează că, potrivit art. 12, alin. (3) și alin. (4) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

În cazul apariției unui conflict de interese real, dna Drăgălin Stela era obligată să informeze Direcția Învățământ a Consiliului Raional Soroca, imediat dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre fiecare conflict de interese în care se află.

Astfel, conform prevederilor legale enunțate, dna Drăgălin Stela, de fiecare dată când era chemată să emită un act administrativ sau să încheie un act juridic care vizează persoane ce îi sînt apropiate, în speță mama [REDACTED] și concubinul [REDACTED], avea obligația de a declara fiecare conflict de interese real și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

În același context, potrivit art. 12, alin. (5) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În asemenea circumstanțe, inspectorul menționează că, fiind subiect al declarării, dna Drăgălin Stela a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute la art. 11 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Or, din materialele dosarului de control rezultă că, Drăgălin Stela, a emis și a semnat acte administrative și juridice în privința persoanelor apropiate, în speță mama [REDACTED] și concubinul [REDACTED].

În consecință, se conchide că declarațiile privind conflictele de interese adresate de dna Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca, Direcției Învățământ Soroca nu sunt conforme rigorilor legale menționate și nu se referă la un conflict de interese real, în sensul art. 12 alin. (3) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *prin urmare nu se pot considera declarate și soluționate* conflictele de interese reale care au apărut în cazul emiterii/semnării și încheierii directe de către dna Drăgălin Stela a actelor administrative și juridice care vizează persoanele ce îi sunt apropiate - mama [REDACTED] și concubinul [REDACTED], și anume:

- *Ordinul nr.01 din 28.02.2017, cu privire la alocarea premiului anual personalului didactic, în care sunt vizați [REDACTED] și [REDACTED];*

- *Ordinul nr.03 din 15.03.2017, cu privire la acordarea ajutorului material a cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [REDACTED] și [REDACTED];*

- *Ordinul nr.05 din 31.05.2017 cu privire la acordarea concediilor de rînd cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [REDACTED] și [REDACTED];*

- *Ordinul nr.04 din 30.08.2017 cu privire la demisie, în care este vizată [REDACTED];*

- *Ordinul nr.05 din 30.08.2017 cu privire la numirea în funcție, în care este vizată [REDACTED];*

- *Contractul individual de muncă nr. 34 din 01.09.2017, încheiat cu [REDACTED];*

- *Ordinul nr.02 din 27.03.2018 cu privire la acordarea ajutorului material a cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [REDACTED] și [REDACTED];*

- *Ordinul nr.05 din 31.05.2018 cu privire la acordarea concediilor de rînd cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [REDACTED] și [REDACTED];*

- *Ordinul nr. 37 din 20.12.2018 cu privire la salarizarea cadrelor didactice în baza Legii nr. 270/2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar, în care este vizată [REDACTED];*

- *Ordinul nr. 38 din 20.12.2018 cu privire la salarizarea cadrelor didactice în baza Legii nr. 270/2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar, în care este vizat [REDACTED];*

- *Ordinul nr. 34 din 31.05.2019 cu privire la concediu ordinar, pentru anul de studii 2018-2019, în care este vizată [REDACTED];*

■ *Ordinul nr. 35 din 31.05.2019 cu privire la concediu ordinar, pentru anul de studii 2018-2019, în care este vizată* [REDACTAT]

După evaluarea datelor și documentelor transmise de instituții și a reglementărilor legale aplicabile, a rezultat că în cazul de față sunt aplicabile dispozițiile legale prin care este reglementat conflictul de interese, respectiv:

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflict de interese** reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Potrivit, art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Drăgălin Stela, exercitând funcția de director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț (inclusiv atribuțiile de administrare a instituției și dirijare a procesului educațional), era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „Soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Drăgălin Stela, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Subsidiar, potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării, în persoana dnei Drăgălin Stela, poate soluționa

conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

În același timp, potrivit prevederilor art. 3 din Legea integrității nr. 82/2017, dna Drăgălin Stela, director interimar al instituției publice de învățământ general (Școala primară Redi-Cereșnovăț), deține și calitatea de agent public.

Astfel, în conformitate cu art. 14, alin. (2), lit. a)-b) din aceeași lege, dna Drăgălin Stela avea obligația „să declare în scris, în termen de 3 zile, despre conflictele de interese reale apărute în cadrul activității sale profesionale, explicând natura conflictelor de interese și cum acestea influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale precum și să evite consumarea conflictelor de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sînt amenințate de conflicte de interese, pînă la soluționarea acestora”.

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-12/1662 din 08 august 2019, recepționată la 14 august 2019, dna Drăgălin Stela a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 05 septembrie 2019, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, fără scrisoare de însoțire a parvenit punctul de vedere (explicație) a dnei Drăgălin Stela, fiind înregistrat cu nr. 3954, la care a fost anexată Lista de tarificare a lucrătorilor cu funcții de conducere, administrativ-gospodăresc, didactic auxiliar și de deservire a Școlii primare Redi-Cereșnovăț, pentru anul 2018.

În punctul de vedere prezentat dna Drăgălin Stela a indicat că: „.....Activează în instituția dată din anul 1997 în funcția de învățătoare la clasele primare.

În anul 2006 a susținut concursul la funcția de director în gimnaziul Redi-Cereșnovăț.

Din 2006 pînă în 2015 a deținut funcția de director, unde în urma reorganizării gimnaziului în școală primară a devenit administrator pe 0.10 salariu (380 lei fără reținere), anexînd lista de tarificare pentru anul 2018 la 1 septembrie.

Din 2015 a fost în funcția de Administrator pînă la 01.03.2019.

În baza deciziei Consiliului Raional Soroca, cît și Direcției Învățământ Soroca, a fost numită de la 01.03.2019 director interimar pe 0.25 salariu.

Despre Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, comunică că fiind administrator, Direcția Învățământ Soroca a informat că nu trebuie să facă declarație, deoarece instituția se gestionează de Direcția Învățământ.

Totodată juristul Direcției Învățământ Soroca, dna [REDACTAT], nu a informat sau organizat un seminar în baza legii.

Menționează că deoarece instituția nu este la autofinanțare, toate ordinele, dispozițiile, cererile sunt verificate, controlate și evaluate de contabilitatea Direcției Învățământ Soroca și de Șefa direcției, dna [REDACTAT].

Comunică că la 24.04.2019 a fost organizat un seminar cu reprezentanți de la ANI: dl [REDACTAT] și [REDACTAT], de unde și a făcut cunoștință cu Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Îndată a depus Declarația în ce privește conflictul de interese la juristul Direcției Învățământ Soroca, dna [REDACTAT], ordinul însă l-a recepționat foarte greu ...24.04.2019-21.06.2019.

În legătură cu aceasta a fost nevoită să semneze ordinul cu privire la concediu ordinar din 31.05.2019 pentru toți angajații, pentru a nu reține salariile și concediile lor.

Dar din 21.06.2019, de cînd a primit ordinul Direcției Învățămînt Soroca și pînă în prezent nu a semnat nici un ordin absolut, acestea fiind semnate de persoana desemnată, dna [REDACTAT]

Menționează sincer că nu a fost informată și că semnătura nu a fost intenționată, dar a fost obligată.

Instituția este o școală mică cu 19 elevi, 5 învățători și 5 lucrători auxiliari, nu dispune de șef adjunct, ajutor de bucătar, lucrător pe reparații, bibliotecar și nimeni nu dorește să lucreze cu așa salarii.

Comunică că activează de 22 ani în această instituție și că niciodată nu a avut încălcări, conflicte, plîngerii, întotdeauna a soluționat problemele pașnic și legal, conlucrînd cu Direcția Învățămînt Soroca”.

Analizînd minuțios cele relatate de dna Drăgălin Stela în punctul său de vedere, inspectorul de integritate consideră că **responsabilitatea de a se conforma prevederilor legii este o obligație a dnei Drăgălin Stela, iar cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.**

Asfel, necunoașterea legii invocată de dna Drăgălin Stela, precum că „...juristul Direcției Învățămînt Soroca, dna [REDACTAT], nu a informat sau organizat un seminar în baza legii” ori „... nu a fost informată și că semnătura nu a fost intenționată”, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Și nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărate și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Cu referire la argumentele dnei Drăgălin Stela expuse în punctul de vedere asupra faptului că „...Îndată a depus Declarația în ce privește conflictul de interese la juristul Direcției Învățămînt Soroca, dna [REDACTAT]..”, inspectorul de integritate consideră că acestea urmează a fi respinse din motivele expuse mai sus.

În ce privește afirmația precum că „... din 21.06.2019 de cînd a primit ordinul Direcției Învățămînt Soroca și pînă în prezent nu a semnat nici un ordin absolut, acestea fiind semnate de persoana desemnată, dna [REDACTAT]”, inspectorul de integritate remarcă că dna Drăgălin Stela, a semnat acte administrative și încheiat direct acte juridice în privința persoanelor apropiate: mama [REDACTAT] și concubinul [REDACTAT] pînă la 21 iunie 2019, adminînd astfel **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Potrivit prevederilor art. 23, alin. (4) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, „fapa subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a doptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temeii

pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză”.

Alin. (6) al aceluiași articol, prevede că, „subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)-(5) este decăzut din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său...”.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dna Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

- nedeclararea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b) și art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării șefului ierarhic sau organului ierarhic superior (în cazul de față – Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca), despre conflictele de interese în care se afla.*

- nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

- emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoanele apropiate (mama- [redacted] și concubinul- [redacted]), după cum urmează:

- *Ordinul nr.01 din 28.02.2017, cu privire la alocarea premiului anual personalului didactic, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr.03 din 15.03.2017, cu privire la acordarea ajutorului material a cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr.05 din 31.05.2017 cu privire la acordarea concediilor de rînd cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr.04 din 30.08.2017 cu privire la demisie, în care este vizată [redacted];*

- *Ordinul nr.05 din 30.08.2017 cu privire la numirea în funcție, în care este vizată [redacted];*

- *Contractul individual de muncă nr. 34 din 01.09.2017, încheiat cu [redacted];*

- *Ordinul nr.02 din 27.03.2018 cu privire la acordarea ajutorului material a cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr.05 din 31.05.2018 cu privire la acordarea concediilor de rînd cadrelor didactice și a lucrătorilor auxiliari, în care sunt vizați [redacted] și [redacted];*

- *Ordinul nr. 37 din 20.12.2018 cu privire la salarizarea cadrelor didactice în baza Legii nr. 270/2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar, în care este vizată [redacted];*

- *Ordinul nr. 38 din 20.12.2018 cu privire la salarizarea cadrelor didactice în baza Legii nr. 270/2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar, în care este vizat [redacted];*

- *Ordinul nr. 34 din 31.05.2019 cu privire la concediu ordinar, pentru anul de studii 2018-2019, în care este vizată [redacted];*

- *Ordinul nr. 35 din 31.05.2019 cu privire la concediu ordinar, pentru anul de studii 2018-2019, în care este vizată [redacted].*

fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23 din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

- nedeclararea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b) și art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării șefului ierarhic sau organului ierarhic superior (în cazul de față – Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca), despre conflictele de interese în care se afla.*

- nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

- emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoanele apropiate (mama- [REDACTED] și concubinul- [REDACTED]), fapt prin care a admis **consumare conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2. Se sesizează Direcția Învățământ a Consiliului Raional Soroca, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu cu dna Drăgălin Stela, director interimar al Școlii primare Redi-Cereșnovăț, mun. Soroca.

3. Se decede, dna Drăgălin Stela, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie dna Drăgălin Stela în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Drăgălin Stela actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Sergiu POPA